

นั่งสมาธิแบบหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น คาถาพระเจ้าเปิดโลก ดุณรทสวรรณ

หลวงพ่อกุศล ฐานิโย

ในฐานะที่อาตมาเป็นลูกศิษย์พระอาจารย์เสาร์ก็จะได้นำ
เรื่องการปฏิบัติสมาธิตามสายของท่านอาจารย์เสาร์มาแล้วสู่
ท่านทั้งหลายฟัง ท่านอาจารย์เสาร์เป็นพระเถระที่ไม่ได้ศึกษา
พระปริยัติธรรมมากมายกว้างขวาง ท่านเรียนรู้เฉพาะข้อวัตร
ปฏิบัติอันเป็นหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติโดยตรง ท่านอาจารย์เสาร์
ไม่ได้ สอบนักธรรมตรีก็ได้ เพราะท่านไม่สอบ แต่ความเข้าใจ
ในพระธรรมวินัยซึ่งเป็นข้อปฏิบัตินั้น รู้ดีกว่าท่านมีความเข้าใจ
ละเอียดละออดีมาก และท่านอาจารย์เสาร์สอนพระกรรมฐาน
หรือสอนคนภาวนานั้น มักจะยึดเอาหลักการภาวนาพุทโธเป็น
หลัก

ยกตัวอย่างในบางครั้ง มีผู้ไปถามท่านว่า อยากจะเรียน
กรรมฐาน อยากจะภาวนา จะทำอย่างไร ท่านอาจารย์เสาร์ท่าน
จะบอกว่า ภาวนาพุทโธสิ ภาวนาพุทโธแล้วอะไรจะเกิดขึ้น ท่าน

จะบอกว่า อย่าถาม พุทฺโธแปลว่าอะไร ถามไปทำไม และท่าน
จะย้าว่าให้ภาวนาพุทฺโธๆ อย่างเดียว แล้วก็ให้ภาวนาให้มากๆ
กระทำให้มากๆ ทำให้ชำนาญในเมื่อตั้งใจทำจริง ผลย่อม
เกิดขึ้นเองไม่ต้องถาม ทีนี้เราไปถามว่าภาวนาพุทฺโธแล้วอะไรจะ
เกิดขึ้น ทั้งๆที่เรายังไม่ลงมือทำ แม้ว่าผู้ที่ท่านทำเห็นผลมาแล้ว
ท่านให้คำตอบไป มันก็ไม่เกิดประโยชน์อะไรสำหรับเราผู้ถาม
เพราะฉะนั้นไม่จำเป็นต้องถาม

ถ้าหากว่าท่านอาจจะไปเป็นลูกศิษย์ท่านอาจารย์องค์ใด
องค์หนึ่งที่ท่านสอนให้ภาวนาอย่างใดอย่างหนึ่งก็ตาม ถ้าท่าน
ยังมีความลังเลสงสัยในโอวาทคำสอนของท่านอาจารย์ของท่าน
อยู่ ท่านจะภาวนาไปสักเพียงใดแค่ไหน ท่านจะไม่ได้รับ
ผลสำเร็จ เพราะฉะนั้นท่านจะไปเรียนกรรมฐานจากสำนักไหนก็
ตาม เช่นจะไปเรียนจากสำนักสัมมาอรหัง ยุบหนอพองหนอ
หรือกำหนดนามรูปอะไรก็ตาม ในเมื่อท่านเรียนมาแล้วท่านต้อง
ตั้งใจปฏิบัติอย่างจริงจัง ปฏิบัติตามคำแนะนำของอาจารย์ของ
ท่านอย่างจริงจัง คือว่าเอาจริงเอาจัง เชื่อฟังกันจริงๆ

อย่างสมมุติว่าอาจารย์ของท่านอาจจะ หลังจากสอนบท
ภาวนาให้แล้ว อาจารย์ของท่านอาจจะสั่งว่าให้ท่านไปนั่งสมาธิ
บริกรรมภาวนาวันละ ๓ ครั้งหรือ ๔ ครั้ง แต่ขอให้ทำให้ได้ครั้ง
ละ ๑ ชั่วโมง อ้าว ถ้าท่านปฏิบัติตามคำสั่งของท่านได้ จะเป็น
อาจารย์ใดก็ตาม ผลย่อมเกิดขึ้นอย่างแน่นอน แต่ถ้าหากท่านมี
ความรู้สึกว่าเชื่อครึ่งไม่เชื่อครึ่ง ทำไปแล้วก็ไม่ได้ผล อย่าทำ
ดีกว่า

ทีนี้ใครที่จะขอทำความเข้าใจกับบรรดาท่านผู้สนใจในการ
ภาวนาทั้งหลาย ท่านอาจารย์เสาร์สอนให้บริกรรมภาวนา
พุทโธๆ พุทโธๆ นี่เป็นบริกรรมภาวนา ใน**อนุสติ ๑๐** ข้อ **พุทธา**
นุสติ ธัมมานุสติ สังฆานุสติ หรืออนุสติอื่นๆที่มีคำบริกรรม
ภาวนา ตั้งแต่ข้อ ๑ ถึง ข้อ ๘ เรียกว่าต้องใช้คำบริกรรมภาวนา
ตามบทหรือตามแบบการภาวนาในข้อนั้นๆ การภาวนาอะไรที่
นี้คำบริกรรมภาวนาในใจเมื่อเราทำแล้วจิตจะสงบลงไปเพียง
แค่**อุปจารสมาธิ** ใครจะภาวนาแบบไหนอย่างไรก็ตาม ในเมื่อ
นี้บริกรรมภาวนา จิตจะสงบลงไปเพียงแค่**อุปจารสมาธิ**

อุปจารสมาธิมีความหมายเพียงใดแค่นั้น มีความหมาย
เพียงแค่ว่า บริกรรมภาวนาแล้ว จิตมีอาการสงบ เคลิ้มๆลงไป
เหมือนจะนอนหลับ แล้วจิตเกิดมีความสงบนิ่ง สว่างขึ้นมา แต่
ยังมีความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องของกาย ของลมหายใจอยู่ เรียกว่า
กายยังปรากฏมีในความรู้สึก พอมีอาการเคลิ้มๆลงไปเท่านั้น
คำบริกรรมภาวนาหายไปแล้ว เช่นอย่างภาวนาพุทโธๆๆๆ หรือ
ยุบหนอพองหนอก็ตาม ในเมื่อจิตสงบเคลิ้มๆลงไป เกิดความ
สว่างขึ้นมา จิตมีอาการนิ่ง พอนิ่งปั๊บ คำบริกรรมภาวนาหายไป
หมด เพราะฉะนั้นบริกรรมภาวนาทุกอย่างจึงทำจิตให้สงบนิ่งลง
ไปแค่อุปจารสมาธิเท่านั้น ไม่ถึงอัปปนาสมาธิ

ในเมื่อจิตไม่ถึง**อัปปนาสมาธิ** ก็ไม่ถึง**สมถกรรมฐาน**
เพราะฉะนั้นผู้ที่กล่าวว่าภาวนาพุทโธหรือบริกรรมภาวนา จิต
สงบลงไปได้เพียงแค่สมถกรรมฐานเท่านั้น จึงเป็นการเข้าใจผิด
ขอทำความเข้าใจกับนักภาวนาทั้งหลายไว้อย่างนี้ ที่นี้เมื่อ
บริกรรมภาวนาแล้ว จิตไม่ลงไปถึงอัปปนาสมาธิ เราจะทำ
อย่างไร

ในตอนนี่สิ่งที่จะปรากฏขึ้นในความรู้สึกอย่างทีหลีกเลียง
ไม่ได้ ก็คือความรู้สึกว่ามีกาย นอกจากความรู้สึกว่ามีกายจะ
ปรากฏขึ้นแล้ว ลมหายใจจะปรากฏขึ้นมา ถ้ากายปรากฏขึ้นมา
ให้เพ่งดูกาย เรียกว่า**กายคตาสติ** ถ้าลมหายใจปรากฏขึ้นใน
ความรู้สึก ให้กำหนดรู้ลมหายใจ แล้วจิตของผู้ภาวนายึดเอา
อารมณ์สองอย่างนี้ได้อย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ปรากฏขึ้นในจิตของ
ผู้ปฏิบัติ แล้วจิตตามรู้ในอารมณ์ดังที่กล่าวนั้น เช่นอย่างกาย
ปรากฏก็ยึดเอากายคตาสติ กำหนดดูส่วนใดส่วนหนึ่งของ
ร่างกาย หรือจะกำหนดดู ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง เนื้อ เอ็น กระดูก
ไปจนครบอาการ ๓๒ ก็ได้ แล้วจะเป็นอุบายทำจิตให้สงบลงไป
คือสมถกรรมฐาน คืออัปปนาสมาธิ

ทีนี้ถ้าหากว่าไม่ทำอย่างนั้น ลมหายใจปรากฏขึ้นใน
ความรู้สึก ก็กำหนดลมหายใจเข้าออก เข้าออก ตามรู้ลมหายใจ
ไปจนกว่าลมหายใจจะละเอียด แต่ถ้าลมหายใจละเอียดแล้วลม
หายใจหายไป จิตจะสงบเข้าไปสู่อัปปนาสมาธิ โดยปราศจาก
ความรู้สึกนึกคิดมีแต่จิตนิ่งอยู่เฉยๆ อันนี้จิตเข้าไปสู่สมณะ จิต

อยู่ในจิต รู้เฉพาะในจิตอย่างเดียว สิ่งที่เราเรียกว่าความรู้สึกไม่ปรากฏขึ้น เพราะในขั้นนี้ความรู้สึกว่ามีกายก็ไม่มี ความรู้สึกว่ามีลมหายใจก็ไม่มี เจตนาที่จะน้อมนึกถึงอะไรในขณะนั้นไม่มี ทั้งสิ้น เป็นสภาวะจิตที่ไร้สมรรถภาพโดยประการทั้งปวง อย่างดีก็เพียงแค่ทรงตัวอยู่ในความสงบนิ่ง

ถ้าผู้ภาวนามาติดอยู่ในช่วงนี้ จิตของท่านจะติดอยู่ในอัปปนาสมาธิ ถ้าหากมีสมรรถภาพพอที่จะก้าวหน้าไปหน่อย ก็อย่างดีก็เดินแบบฌาณสมบัติ ไป อากาสาณัญจายตนะ วิญญูญาณัญจายตนะ อากิญจัญญายตนะ เนวสัญญานาสัญญายตนะ ไปเดินสายศาสนาพราหมณ์ไป แต่พุทธกับพราหมณ์ก็อาศัยกัน ถ้าใครสามารถทำได้ก็ดีเหมือนกัน อย่าไปปฏิเสธว่าไม่ดี แต่เมื่อทำได้แล้วอย่าไปติด เพราะการเล่นฌาณนี้ทำให้เกิดอิทธิฤทธิ์ต่างๆ ถ้ารู้เท่าไม่ถึงการณ์ก็ทำให้ติด ถ้าไปติดสมาธิในชั้นฌาณแล้ว ภูมิจิตภูมิใจจะไม่เกิดความรู้ หรือไม่เดินขั้นวิปัสสนา อันนี้คือทางแวง

ทีนี้ถ้าหากว่าจิตในเมื่อหลุมหายใจจะเอืดยังลงไปทุกทีๆ ตามหลักปริยัติท่านเตือนไว้อย่างหนึ่งว่า เมื่อหลุมหายใจทำท่าจะหายขาดไป ให้นึกว่าหลุมหายใจยังมีอยู่ ถ้ากายจะหายไป ท่านให้นึกว่ากายยังมีอยู่ ทั้งนี้ก็เพื่ออะไร เพื่อให้จิตของเรานั้นไม่ปราศจากสิ่งที่รู้ ในเมื่อจิตเข้าไปสู่อัปปนาสมาธิอย่างไม่มีอะไร มีแต่ความรู้สึกภายในจิตเป็นหนึ่งอย่างเดียว จิตไม่มีเครื่องรู้ ในเมื่อจิตไม่มีเครื่องรู้ จิตก็ไม่มีฐานที่ตั้ง ในเมื่อจิตไม่มีฐานที่ตั้งก็ขาด**มหาสติปัฏฐาน** เพราะมหาสติปัฏฐานเท่านั้นจะเป็นฐานสร้างพื้นฐานของจิตให้มีความมั่นคงในการปฏิบัติ

ทีนี้เมื่อจิตเข้าไปอยู่ในจิต กายก็ไม่มี หลุมหายใจก็ไม่มี มันก็เลยไม่มีที่ตั้ง จิตไม่มีที่ตั้ง ไม่มีที่ระลึก ไม่มีเครื่องรู้ สมรรถภาพทางจิตแม้จะนิ่งได้ก็ไม่เกิดประโยชน์อะไร เพราะฉะนั้นท่านจึงให้นึกว่ากายจะหายไป ก็นึกว่ากายมีอยู่ ให้จิตมารู้อยู่ที่กาย กายเป็นเครื่องรู้ของจิตเป็นเครื่องระลึกของสติ ในเมื่อจิตมีกายเป็นเครื่องรู้ สติมีกายเป็นเครื่องระลึก ระลึกอยู่อย่างนั้นเป็นฐานที่ตั้งของสติ เมื่อจิตมีความรู้ซึ่งเห็นจริงในเรื่องของกายขึ้นมา

เมื่อไหร่ เมื่อนั้นมหาสติปัญญานี้ก็เกิดขึ้น เรียกว่ามีสติสัมปะ
ชัญญะสมบูรณ์ อันนี้คือแนวทางที่ท่านอาจารย์เสาร์ได้สอนมา
และอีกอย่างหนึ่งในตอนต้นๆ อาตมาได้พูดถึงอุปจารสมาธิ
ในเมื่อผู้บริกรรมภาวนา จิตมีอาการสงบเคลิ้มๆลงไปแล้วเกิด
สว่าง ตรงนี้สำคัญมาก เพราะการบริกรรมภาวนาถ้าจิตสงบแล้ว
มีอาการเคลิ้มๆลงไป จิตเกิดสว่างขึ้นมา ความสว่างในขั้นนี้จะมี
ความรู้สึกว่า แสงสว่างมันพุ่งออกไปทางตา ออกจากตา แล้ว
ความสว่างจะมุ่งตรงไปด้านหน้า ในขณะที่จิตสงบลงไปอยู่ใน
ระดับอุปจารสมาธิ ส่วนมากจะมีลักษณะครึ่งหลับครึ่งตื่น มีสติ
บ้าง ไม่มีสติบ้าง บางทีก็หลงๆลืมๆ แล้วก็มีแสงสว่างเป็น
เครื่องหมาย ความสว่างนี้มีความรู้สึกส่งกระแสออกไปจากทาง
ตา ทีนี้เมื่อความสว่างมันส่งกระแสออกไปถึงไหนถึงไหน จิตก็
พุ่งไปตามแสงสว่างนั้น

เมื่อจิตออกไปตามแสงสว่างย่อมเกิดภาพนิมิตต่างๆขึ้นมา
บางทีในตอนนี้อาจจะเห็นภาพคนภาพสัตว์ หรือบางทีเห็น
ภูตผีปีศาจ ในเมื่อเห็นรูปภาพต่างๆ เราก็จะไปสำคัญมั่นหมาย

ว่าสิ่งเหล่านั้นมาขอส่วนบุญ แล้วก็จะไปตั้งอกตั้งใจแผ่ส่วนบุญ
ให้เขาทั้งหลายเหล่านั้น ในเมื่อเกิดมีความตั้งใจขึ้นมา สภาพจิต
ที่กำลังเริ่มจะสงบ มันก็เปลี่ยน คือเปลี่ยนจากการเป็นสมาธิ
จากความสงบมาเป็นความไม่สงบ คือสมาธิถอนนั่นเอง เมื่อ
สมาธิถอนขึ้นมาแล้ว ภาพนิมิตต่างๆก็หายไปหมด แม้ว่าเราจะ
นึกแผ่ส่วนกุศลให้เค้าเหล่านั้น มันจึงมีลักษณะคล้ายๆกับว่า
เค้ากลัวบุญเรา เค้าเลยไม่ยอมรับ เลยหายไปเฉยๆ แต่แท้ที่จริง
แล้ว ภาพนิมิตต่างๆที่เรามองเห็นนั้นไม่ใช่สิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งมา
แสดงให้เราเห็น เป็นจิตของเราปรุงแต่งขึ้นมาเอง

ทำไมจึงต้องปรุงแต่งขึ้นมาอย่างนั้น ก็เพราะเหตุว่าเรา
ภาวนาแล้วเราอยากเห็น และโดยส่วนมากครูบาอาจารย์ที่สอน
กรรมฐาน สอนให้ลูกศิษย์นั่งภาวนา พอเลิกภาวนาแล้วมักจะ
ถามว่า “เห็นอะไรบ้าง” ทีนี้คำว่า “เห็นอะไรบ้าง”เนี่ย มันก็เลย
ไปฝังอยู่ในความรู้สึก ในเมื่อภาวนาลงไปแล้ว ทุกคนจะต้องเห็น
ถ้าภาวนาไม่เห็นแล้ว แสดงว่าภาวนา(เทพชาดตอน)
เพราะฉะนั้นในเมื่อเรามีอุปาทานอยากรู้ อยากเห็นอยู่อย่างนี้

เมื่อภาวนาจิตสงบลงไปแล้วสัญญาในอดีตที่อยากรู้ อยากเห็น
มันก็ผุดขึ้นมาโดยอัตโนมัติ เสร็จแล้วมันก็แสดงภาพต่างๆให้เรา
เห็น อันนี้คือประสบการณ์ที่จะเกิดขึ้นภายในจิตของผู้ภาวนา

ทีนี้ถ้าหากว่าผู้ภาวนานั้นเห็นนิมิตแล้วไปเอะใจ สมาธิถอน
ภาพนิมิตนั้นหายไป ก็เป็นอันว่าแล้วไป แต่ถ้าต่างว่า ในเมื่อเห็น
ภาพนิมิตเช่น เห็นเทวดาเป็นต้น แล้วจิตไปติดอยู่กับเทวดา ไป
เห็นความสวยงามของเทวดา แล้วจะรู้สึกว่ายกรรมดาเทวดานั้น
จะต้องอยู่บนสวรรค์ ในเมื่อนี้กว่าเทวดาอยู่บนสวรรค์ เราก็
อยากจะไปดูเทวดาบนสวรรค์บ้างแหละ ก็เลยติดสอยห้อยตาม
เทวดานั้นไป ซึ่งสุดท้ายแต่เทวดาเค้าจะพาไปที่ไหน ถ้าหากสมาธิ
ถอนขึ้นก็เป็นอันว่าแล้วไป แต่ถ้าสมาธิไม่ถอน ก็ไปติดกับภาพ
นิมิตของเทวดานั้น แล้วก็ตามหลังเทวดาไป ในที่สุดผู้ภาวนาจะ
มีความรู้สึกคล้ายๆกับเราเดินตามหลังเทวดาไป เมื่อเทวดาเค้า
พาไปที่ไหน เราก็ตามไป

ถ้าจิตใจของเราดีกว่าเราจะไปดูสวรรค์ ภาพนิมิตของสวรรค์
ก็จะเกิดขึ้น เลยกกลายเป็นเรื่องไปเที่ยวสวรรค์ ถ้านึกถึงนรก

ภาพนรกก็จะเกิดขึ้น แล้วก็กลายเป็นว่าไปเที่ยวไปดูนรก สิ่ง
เหล่านี้ล้วนแต่เป็นทางผ่านของนักบำเพ็ญจิต บำเพ็ญภาวนา
ทั้งนั้น เพราะฉะนั้นครูบาอาจารย์ท่านจึงแนะนำสั่งสอนว่า
ในขณะที่เราทำสมาธิภาวนาอยู่นั้น ให้กำหนดรู้ลงที่จิต นิमित
ภาพอะไรต่างๆเกิดขึ้น อย่าไปสำคัญมั่นหมายว่าเป็นของจริง
เป็นแต่ภาพนิमितหลอกหลวงเท่านั้น

แต่สำหรับผู้ที่มีสติปัญญาพอสมควร ก็สามารถที่จะน้อม
เอานิมนต์นั้นๆมาเป็นเครื่องรู้ของจิต มาเป็นเครื่องพิจารณา เป็น
เครื่องระลึกของสติ ก็สามารถทำสติ สมาธิ ปัญญาให้เกิดขึ้นได้
มีความมั่นคง มีความเฉลียวฉลาดในการปฏิบัติได้เหมือนกัน
แต่ส่วนมากนั้นมักจะหลง หลงนิमितต่างๆ ดังที่กล่าวมาแล้วนั้น
สำคัญว่าเป็นจริงเป็นจัง และยิ่งกว่านั้นบางทีอาจจะคิดว่า ภาพ
นิमितต่างๆที่เห็นเหล่านั้นเราจะสำคัญว่าสิ่งเหล่านั้นคือเจ้ากรรม
นายเวรที่เขาจะต้องมาทวงหนี้อะไรต่ออะไรทำนองนั้น ซึ่งเป็น
การเข้าใจผิดอย่างช่วยไม่ได้ เพราะฉะนั้นนักปฏิบัติทั้งหลาย
ขอให้สติสัมปชัญญะระมัดระวังเรื่องภาพนิमितต่างๆ

ขอยืนยันว่าภาพนิมิตต่างๆเหล่านั้น ไม่ใช่ของจริง เป็นมโนภาพที่เราสร้างขึ้นเอง มโนภาพอันนั้นเราตั้งใจจะสร้างขึ้นหรือเปล่า ไม่ได้ตั้งใจที่จะสร้างขึ้น แต่เรามีอุปาทานอยากรู้ อยากเห็น เมื่อจิตสงบลงไปสู่ระดับอุปจารสมาธิ แล้วจิตของเราอยู่ในลักษณะครึ่งหลับครึ่งตื่น บางครั้งก็มีสติสัมปชัญญะสมบูรณ์ บางครั้งก็ขาดสติ ในช่วงที่เราขาดสตินั้นภาพนิมิตจะบังเกิดขึ้น และภาพนิมิตอันนั้นไม่ใช่ของจริง ทำให้จึงยืนยันว่าไม่ใช่ของจริง บางทีในตำรับตำราท่านก็ยืนยันว่าเป็นของจริง แล้วพระองค์นี้ทำไมจึงยืนยัน ปฏิเสธว่าไม่ใช่ของจริง

ที่กล้าปฏิเสธว่าไม่ใช่ของจริงเพราะเหตุว่า ในบางครั้งอาตมาได้เคยพิจารณาดูความตายในตัวของตัวเอง ว่าอยากจะรู้ว่าความตายมันคืออะไร คนเราเกิดมาทั้งทีนี้ไหนๆเราก็จะต้องตายอยู่แล้ว ควรจะรู้ว่าความตายคืออะไรก่อนที่จะตายจริง พอเสร็จแล้วก็มาพิจารณากำหนดดูความตาย ในเมื่อความตายมันปรากฏขึ้นโดยลักษณะที่ว่าจิตมันออกจากร่าง แล้วก็ไปลอยอยู่เอกเทศส่วนหนึ่งซึ่งห่างจากร่างกายประมาณ ๒ เมตร พอ

เสร็จแล้วจิตมันก็ส่งกระแสลงมาตรวจดูร่างกาย ร่างกายที่นอน
เหยียดยาวอยู่นั้นก็ค่อยขึ้นอืด เน่าเปื่อย ผุพังไปตามขั้นตอนของ
มัน ในที่สุดก็สลายตัวไม่มีอะไรเหลือ ยังเหลือแต่ความว่าง

พอเสร็จแล้วไอ้ความว่างอันนั้นมันก็กลับมาเป็นขึ้นมาอีก
เป็นกระดูก เป็นโครงกระดูก เป็นเนื้อเป็นหนัง เป็นรูปเป็นร่าง
สมบูรณ์กลับคืนมาอีก แล้วก็สลายตัวไปอีก กลับไปกลับมา
อย่างนั้น ทีนี้สิ่งที่เป็นเครื่องหมายของความตายที่ทำให้เรารู้ว่า
ตายนั้นก็คือร่างกายของเรา เพราะร่างกายมันนอนเหยียดยาว
อยู่ ไม่ไหวติง และสิ่งที่มันรู้ว่าร่างกายสลายผุพังไป แต่เมื่อจิต
มันออกจากความเป็นอย่างนั้นมาแล้ว มันก็กลับมาเป็นตัวเป็น
ร่าง เป็นตัวเป็นตนอย่างเดิม แล้วร่างกายที่มองเห็นว่ามัน
สลายตัวไปนั้น มันก็ยังอยู่อย่างเก่า หาได้สลายตัวไปไม่

เพราะฉะนั้นจึงยืนยันได้ว่านิमितทั้งหลายที่ปรากฏขึ้นกับผู้
ภาวนาในขั้นตอนนี้คือนิमितซึ่งจิตของเราปรุงเป็นภาพขึ้นมาเอง
ต่างหาก ไม่ใช่เรื่องอื่นมาแสดงตัวให้เราเห็น แม้แต่ร่างกายที่
ตายแล้ว เน่าเปื่อยผุพังลงไปก็ตาม ไม่ใช่ร่างกายเป็นตัวแสดง

แต่จิตตัวสังขาร ตัวปรุงนี้ต่างหากที่มันปรุงแต่งให้เป็นไปอย่าง
นั้น ทำไมมันจึงปรุงแต่ง เพราะเราอยากรู้ อยากเห็น อยากให้มัน
เป็นอย่างนั้น อันนี้มันเป็นอุปาทานเดิมที่เราตั้งใจเอาไว้ว่า เรา
อยากจะได้เห็นเป็นจริงอย่างนี้

ในเมื่อเราฝึกหัดจิตให้เป็นสมาธิ มีสติปัญญาพอที่จะน้อม
นึกสิ่งเหล่านั้นให้เป็นไปได้ด้วยความแน่วแน่ เมื่อทำขำนิ
ขำนาญแล้ว มันก็ยอมเป็นไปได้ตามที่เราต้องการ เราสร้างมโน
ภาพเหล่านั้นขึ้นมาทำไม ก็เพื่อเป็นอุบายจะสอนใจของเราให้
มันรู้จริง รู้ว่าเราจะตายจริง ตายแล้วมันจะต้องเน่าจริง เน่าแล้ว
มันจะต้องสลายตัว สาบสูญไปจริง เพื่อให้จิตมันรู้สึกสำนึกว่า
ความตายเนี่ย ใครจะเสียใจก็ตาม ไม่เสียใจก็ตาม ใครจะชอบก็
ตาม ไม่ชอบก็ตาม ใครจะยินดีก็ตาม ไม่ยินดีก็ตาม ในเมื่อถึง
วาระที่เขาจะต้องมีอันเป็นไป เขาจะต้องไปตามกฎธรรมชาติ
ของเขา

พระพุทธเจ้าสอนให้พิจารณาความตาย ก็เพื่อมุ่งประสงค์ที่
จะให้ทุกคนยอมรับสภาพความเป็นจริง ว่าเราจะต้องตายกัน

จริงๆ ที่เรากลัวตาย กลัวความเจ็บ กลัวความแก่ ความตาย
อะไรต่างๆ หนูนี ที่เรากลัวก็เพราะว่า เรายังไม่รู้ซึ่งเห็นจริง ในเมื่อ
เราไม่รู้ซึ่งเห็นจริง เราก็ไม่ยอมรับสภาพเป็นจริง เมื่อเราไม่
ยอมรับสภาพความเป็นจริง เราก็ยังปฏิเสธของจริงอยู่นั่นแหละ
ตราบใดที่ เราก็ยังปฏิเสธของจริง เราก็เป็นทุกข์วันยันค่ำ

เพราะฉะนั้นการปฏิบัติธรรมนี้เรามีจุดมุ่งประสงค์ หนึ่ง
เพื่อให้จิตสงบเป็นสมาธิ ประการที่สอง เพื่อให้เกิดสติปัญญา
ซึ่งเกิดจากสมาธิเรียกว่าสมาธิปัญญา สมาธิปัญญานี้คือ
ปัญญาที่เกิดจากจิตสงบเป็นสมาธิ สามารถที่จะบันดาลจิตให้
เกิดความรู้ภูมิจิตภูมิธรรมเป็นลำดับ ซึ่งสุดแท้แต่สมรรถภาพ
ของผู้บำเพ็ญนั้นจะสามารถทำให้เป็นไปได้เพียงใดแค่ไหน

การทำสมาธิโดยทั่วไป เราไม่จำเป็นจะต้องมีศีลก็ได้ แต่
สมาธิของผู้ไม่มีศีลนั้น ไม่เป็นไปเพื่อตรัสรู้มรรคผลนิพพาน เช่น
สมาธิของนักไสยศาสตร์ เค้าอาจจะบริกรรมภาวนาคาถาของ
เค้าแล้ว สามารถปล่อยตะปูหรือทอกหนึ่งบังพั้นอะไรทำนองนั้น
ทำให้คนเจ็บ คนไข้ คนตายได้ อันนี้ก็คืออำนาจสมาธิ ถ้าสมาธิ

ไม่มีแล้ว หนึ่งแผ่นโตๆเบ้อเร่อจะครอบลงมาให้เล็กนิดเดียวได้
อย่างไร ตะปูซึ่งมันไม่มีจิตมีใจมีวิญญาณ แล้วจะไปปล่อยเข้า
ห้องเข้าใส่คนได้อย่างไรถ้าไม่มีสมาธิ แต่สมาธิที่เป็นไปเพื่อ
ความทำลายเนื้อมุ่งที่จะทำลายเนื้อมุ่ง เป็น**มิจฉาสมาธิ**

อย่างญาติโยมทั้งหลายที่พากันทำสมาธิภาวนาเนื้อมุ่ง พอ
ตั้งใจจะภาวนาลงไปแล้วเนื้อมุ่ง สาธุๆๆ ข้าพเจ้าภาวนาแล้วพรั้งนี้
ขอให้ถูกหอยเบอร...มิจฉาสมาธิ ขอให้ข้าพเจ้ามีคนนิยมนับถือ
มากๆ...มิจฉาสมาธิ

สัมมาสมาธินั้นก็มุ่งให้จิตสงบตั้งมั่นให้รู้จริงเห็นจริงภายใน
จิตในใจของตนเอง อย่างน้อยก็ให้รู้ว่าใจของเราจิตของเราเนื้อมัน
เป็นอย่างไร มันเป็นคนขี้โลภ ขี้โกรธ ขี้หลง หรืออะไรก็แล้วแต่
อ่านตัวเองให้มันออก นี่คือจุดที่เราจะต้องการู้

รู้สิ่งภายนอกนั้น รู้มากมายกายกองสักเพียงใดก็ตาม ไม่
เกิดประโยชน์สำหรับผู้รู้ ยิ่งรู้มากก็ยิ่งยากนาน ท่านอาจารย์เสาร์
อาจารย์มั่นท่านได้ทดสอบดูแล้ว ความรู้ที่ท่านเคยทำมานั้น เช่น
อย่างสมมุติว่าทำสมาธิได้ดีแล้ว เกิดมีอิทธิฤทธิ์ต่างๆ ทำ

เครื่องกลางของขลังก็วิเศษ สามารถรู้กระทั่งจิตใจของคน และ
บางที่สามารถที่จะนึกภาวนาอยู่ที่คติ แล้วจะนึกให้ใครเป็น
อย่างไรๆก็ได้ แต่เสร็จแล้วยิ่งเก่งก็ยิ่งกิเลสตัวโตขึ้น ท่านจึงเห็น
ว่ามันไม่ถูกทาง

เพราะฉะนั้นสมาธิที่จัดว่าเป็นสัมมาสมาธินั้น คือมุ่งตรงต่อ
สุปฏิปันโน ผู้ปฏิบัติดี **อุสุปฏิปันโน** ปฏิบัติตรง **ญายะปฏิปัน**
โน ปฏิบัติเพื่อความรู้ยิ่งเห็นจริง **สามิจิปฏิปันโน** ปฏิบัติชอบยิ่ง
ตามแนวทางแห่งสังฆคุณจึงจะได้ชื่อว่าเป็นสัมมาสมาธิ

ที่นี้ตอนที่อาตมากล่าวว่าการทำสมาธิไม่จำเป็นจะต้องมี
ศีล สมาธิที่ไม่มีศีลเป็นหลักประกันนั้นเป็นมิจฉาสมาธิ ผู้ภาวนา
แล้วมักจะกลายเป็น**สังญญาวิปลาส** นักภาวนาที่ภาวนา
เก่งๆแล้วบางทีเสียสติตั้งเป็นบ้าเป็นบอไปเพราะศีลไม่บริสุทธิ์
ถ้าหากว่ามีศีลบริสุทธิ์สะอาดดีแล้วภาวนาอย่างไร ไม่เกิด
ความเห็นผิด สังญญาวิปลาสไม่มี เพราะศีลตัวเดียวเท่านั้นเป็น
เครื่องประกันความบริสุทธิ์ของผู้ปฏิบัติ เพราะฉะนั้นสาธุชนผู้มุ่ง
ที่จะบำเพ็ญเพียรทางจิตเพื่อให้บรรลุมรรคผลกันจริงจัง จะต้อง

มั่นใจหรือจะต้องตั้งใจให้แน่วแน่ว่า เราจะต้องเป็นผู้มีศีลบริสุทธิ์
ตามชั้นภูมิของตัวเอง เพราะความเป็นผู้มีศีลบริสุทธิ์นั้นเป็นการ
ตัดผลเพิ่มของกรรม

อย่างเมื่อวานนี้เราอาจจะตบยุงอยู่หลายตัว แต่วันนี้เรามีศีล
เราก็เลิกการฆ่าสัตว์ เมื่อเราเลิกการฆ่าสัตว์แล้ว ผลบาปที่จะ
เกิดจากการฆ่าสัตว์เป็นอันยุติตั้งแต่วันที่เรามาทานศีลมา
เพราะฉะนั้นศีลเนี่ยนอกจากจะเป็นขอบเขตของการใช้กิเลสของ
คนแล้ว ยังเป็นหลักประกันความบริสุทธิ์ เป็นการตัดผลเพิ่มของ
บาป

คนเรานี่สามารถที่จะคิดได้ทั้งดีและชั่ว แต่เมื่อเราคิดดี เรา
ทำดีนั้นเป็นผลดี แต่ถ้าเราคิดชั่วแล้วทำชั่วด้วย อันนั้นเป็นผล
เสียหาย ใจเรื่องของความคิดนี้เราห้ามไม่ได้ เพราะมันคิดมา
เสียจนเป็นนิสัยประจำสันดานแล้ว แต่เมื่อเราคิดแล้ว เราก็นึก
ถึงศีลที่เราสมาทาน คิดจะฆ่า นึกถึงปาณาติบาต คิดจะลัก นึก
ถึงอทินนาทาน คิดว่าจะละเมิดข้อไหน นึกถึงศีลข้อนั้น แล้วเราก็

ไม่ทำลงไป เป็นอันว่ายุติการทำความชั่วทางกาย ทางวาจาเสีย
ที่

ในเมื่อเราไม่มีการทำชั่วทางกายทางวาจา ผลวิบากที่จะ
เพิ่มปริมาณขึ้น เรียกว่าเป็นบาปกรรมที่เราจะต้องตามไปรับผล
สนองนั้น ย่อมเป็นอันสิ้นสุดลงเพียงแค่นั้น ส่วนของเก่านั้น
ปล่อยให้มันมีอยู่อย่างนั้น แล้วเราก็ทำความดีใหม่เรื่อยไป เมื่อ
ความชั่วที่เราไม่ได้ทำนั้นมันห่างกันไปนานๆเข้า จิตใจของเรา
มันก็ไม่นึกถึงบ่อยนัก มันก็ห่างจากความชั่วที่มีอยู่ เป็นโอกาสที่
จะให้เราทำดี ทำดี ทำดี ทำดีเรื่อยไป

การทำดีเนี่ย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการภาวนานี้ ถ้าหากใครไม่
สามารถที่จะเข้าใจในเหตุผลอะไรต่างๆ ก็ทำไปเถอะ ทำไปอย่าง
ที่ท่านอาจารย์เสาร์ว่า ภาวนาพุทโธสิ ในเมื่อตั้งใจภาวนาพุทโธ
อย่างจริงจังแล้ว อย่าไปกลัวว่าจิตมันจะไม่สงบ อย่าไปกลัวว่า
วิปัสสนากรรมฐานมันจะไม่เกิดขึ้น ขอให้มันมีสมณะกันเอาไว้
ก่อน อย่าไปกลัวสิ่งที่เรายังไม่มี ถ้าหากสมมุติว่าเราจะหาเงินหา
ทองให้มันร่ำรวย แต่เรากลับเป็นเศรษฐี เมื่อไหร่มันจะได้เป็นซัก

ที่ ที่นี้เราจะภาวนาให้จิตสงบ กลัวแต่ว่าเราจะไปติดสมณะ ทั้งๆ
ที่จิตของเราไม่เคยผ่านสมณะเลย แล้วเมื่อไหร่มันจะถึงสมาธิ
สมณะกันเสียที เพราะฉะนั้นอย่าไปกลัว ขอให้ทำจริง

นอกจากที่จะกล่าวถึงเรื่องการทำสมาธิตามแบบของท่าน
อาจารย์เสาร์แล้ว อาตมาใคร่จะแทรกๆอะไรเข้ามาพอเป็นเครื่อง
พิจารณาสำหรับท่านบางท่านอาจจะมีควมสนใจ ใ้เรื่องที่
ท่านทั้งหลายอาจจะมีควมสงสัยอย่างมากทีเดียว ก็คือเรื่อง
มโนมยิทธิ มาพูดกันเรื่อง มโนมยิทธิ แต่ว่ามโนมยิทธิคืออะไร
นั้น อาตมาจะไม่ขออธิบาย เพราะความเข้าใจในเรื่องมโนมยิทธิ
ขอออกตัวว่ายังไม่เข้าใจ แต่วิธีการที่จะทำให้คนไปดูนรกดู
สวรรค์ได้นั้น เข้าใจและเคยทำมาแล้ว และบางทีอาจจะทดลอง
ดูก็ได้ แต่สำหรับวันนี้เวลาไม่พอ ไม่ทดลอง

วิธีการไปดูนรก ดูสวรรค์นั้นเค้ามีไปกันได้หลายวิธี หนึ่ง
ภาวนาพุทโธแล้วน้อมใจไปดูนรกดูสวรรค์ เมื่อจิตสงบลงเป็น
อุปัจารสมาธิตามที่กล่าวแล้ว ไปดูนรกดูสวรรค์ได้ ประการที่สอง
ภาวนาคาถาพระเจ้าเปิดโลก ประการที่สาม ภาวนาคาถาปลุก

พระคือ นะ มะ พะ ทะ ประการที่สี่ใช้วิธีการสะกดจิตแบบ
ชาวตะวันตกเขาใช้ สามารถที่จะส่งคนไปดูนรกดูสวรรค์ได้

ถ้าหากบรรดาท่านที่นั่งฟังเทศน์อยู่นี้ ถ้ารู้จักวิธีการทำเพียง
นิดเดียว ท่านสามารถที่จะควบคุมคนนั่งไปดูนรกดูสวรรค์ได้ แต่
เมื่อเรายังไม่รู้จักรูปวิธีการที่จะทำคนให้ไปดูนรกดูสวรรค์ได้ เราไม่รู้
วิธีการ และไม่รู้ข้อเท็จจริง เราอาจจะเห็นเป็นเรื่องอัศจรรย์
อาตมาจะขอแนะวิธีการเอาไว้อย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นวิธีที่ได้ทดสอบ
มาแล้ว วิธีการไปดูนรกดูสวรรค์ด้วยการภาวนา**คาถาพระเจ้า
เปิดโลก** คาถานั้นมีอยู่ว่า ท่านผู้มีเทพอาจจะไม่ลำบากในการ
จดจำ วิธีการในเบื้องต้นให้หาดอกไม้คู่หนึ่ง เทียนคู่หนึ่ง เอามา
เสกด้วยคาถาพระเจ้าเปิดโลก แล้วนำผู้ที่จะให้นั่งภาวนานั้นไหว้
พระอรหันต์ สวากขาโต สุปฏิปันโน นำนะโมต์สสะ แล้วก็เอา
ดอกไม้ใส่มือให้เค้าประนมเอาไว้อย่างนี้ แล้วก็บอกเค้าว่า

**“พุทโธ ทีปังกะโร โลกะทีปัง อากาสะ กะสิณัง วิโส
ทะยิ**

ธัมโม ทีปังกะโร โลกะทีปัง อากาสะ กะสิณัง วิโสทะยิ

สังโฆ ที่ปังกะโร โลกะที่ปัง อากาสะ กะสิณัง วิโสทะยิ

พระพุทธเจ้า พระธรรมเจ้า พระสงฆ์เจ้าเป็นดวงประทีปแก้ว
ส่องโลก ขอจงโปรดส่องสว่างทางนรก ทางสวรรค์ให้ข้าพเจ้า
เห็นจริงแจ่มแจ้งในกาลบัดนี้ด้วยเถิด”

แล้วก็ให้คนถือดอกไม้บริกรรมภาวนา ถ้าจะให้ไปดูสวรรค์ ก็
ให้ภาวนาว่าสวรรค์ๆ แล้วก็คอยสังเกตดูว่าคนภาวนานั้นมี
อาการสั้นๆขึ้น พอสั้นขึ้นแล้วแสดงว่าจิตของเขานี้กำลังเริ่ม มี
อาการเคลิ้มๆ แล้วเราก็ออกคำสั่งได้ทันที ว่าทำใจให้อ่อนๆ ทำ
ใจให้สว่าง แล้วก็มองไปไกลๆ ถ้าเห็นเทวดาให้เทวดาพาไปดู
สวรรค์ ถามทางเค้าไป ทีนี้ในเมื่อเค้าเห็นเทวดาแล้ว เค้าจะบอก
กับเราว่าเห็นแล้ว เอ้า ขอไปกับเทวดา แล้วเทวดาจะพาไป
ในขณะที่เขาไปนั้น แสดงอาการไปเขาจะสั้นแรงขึ้น ถ้าไปเร็วก็
ยิ่งสั้นแรง ถ้าเดินไปธรรมดาก็สั้นไปธรรมดาๆ นี่ถ้าเหาะไปเค้า
จะกางปีกออก ทำท่าเหาะ อันนี้ไปทดลองดูได้

และอีกวิธีหนึ่งนั่น อันนี้เป็นวิธีสะกดจิตแบบฝรั่ง อันนี้จับ
เด็กมา เด็กอายุประมาณ ๑๒ ขวบถึง ๑๕ ขวบ หรือจะเป็นใครก็

ได้ เอามาแล้วก็บอกเค้าว่าบัดนี้ฉันจะสะกดเจ้าให้ไปดูนรกดู
สวรรค์ ถ้ามีอะไรที่มีแสงมีเงา มีเงาสะท้อนก็เอายื่นใส่มือให้เค้า
บอกว่านี่ของวิเศษ ถ้าจะมองดูของสิ่งนี้ แล้วจะมองดูของสิ่งนี้
แล้วเจ้าจะนอนหลับ แล้วก็บอกให้เค้าหลับซะ หลับๆๆ พอ
สังเกตดูหนังตาเค้าหนักลงๆๆ แล้วที่นี้เราก็มอบมือบอกให้เค้า
หลับ เอ้า นอนหลับซะ พอเค้าหลับตา แล้วปล่อยให้เค้าหลับอยู่
ซักพักนึง แล้วก็ไปบอกกับเค้าว่าบัดนี้ฉันจะสะกดเจ้าให้ไปดู
นรก ดูสวรรค์ ฉันจะปลุกเสกเจ้าให้เป็นผู้มีฤทธิ์มีอิทธิพล
สามารถเหาะเหินเดินอากาศได้ สามารถจะไปไหนมาไหนได้ทุก
หนทุกแห่ง ตามที่ฉันจะสั่งให้เจ้าไป เอ้า เจ้าไปดูนรกได้ นรกอยู่
ทางทิศโน้น มองไปไกลๆ แล้วเจ้าจะเห็นนรก เจ้าเห็นอะไรแล้ว
เจ้าพูดกับฉันได้ บอกฉันได้ พอเค้าไปเห็นแล้ว เค้าจะบอกว่า โอ้
เห็นแล้ว ยมบาลมีรูปร่างลักษณะอย่างนั้น สัตว์นรกมีลักษณะ
อย่างนี้ หม้อนรกใหญ่ขนาดโน้นขนาดนี้ เค้าจะเล่าให้เราฟัง
ทันที อันนี้คือวิธีการไปดูนรกสวรรค์

ใครจะว่าเป็นมโนมยิทธิหรือไม่ อาตมาไม่สนใจ แต่ถ้าใคร
สามารถทำได้ ดี! อย่าไปตำหนิท่านผู้ทำได้ ในฐานะที่เรา还不知道
แจ้งเห็นจริง อย่าไปตัดสินว่าของใครผิด ของใครถูก อันนี้อาตมา
เป็นห่วง อย่างมีครูบาอาจารย์บางท่านที่ท่านทำอยู่ในปัจจุบันนี้
เราต้องพยายามพิจารณาให้ความเป็นธรรมแก่ท่านผู้ทำ การ
ศึกษาเนี่ยไม่ว่าทางโลกทางศาสนา เรามีโสตศึกษา ทศนศึกษา
การเทศน์ว่านรกเป็นอย่างนั้น สัตว์นรกเป็นอย่างนั้นอย่างนี้
สวรรค์เป็นอย่างนั้นอย่างนี้ เทวดามีรูปร่างลักษณะอย่างนั้น
อย่างนี้ นี่เป็นโสตศึกษา เป็นแต่เพียงได้ยินได้ฟัง แต่ถ้าใคร
สามารถสะกดจิตคนให้ไปดูหน้าเทวดา ให้ไปดูหน้าสัตว์นรกได้
เป็นวิเศษ ได้ทั้งโสตศึกษา ทั้งทศนศึกษา

ที่ว่าได้ นั่นคือได้อย่างไร คนที่ไปเห็นสัตว์นรกตกนรกอยู่ใน
นรกเนี่ย มันเป็นสถานที่ทรมานเหลือเกิน ไปเห็นแล้วอยู่ใน
สภาพที่น่ารำคาญ น่าเบื่อ เพราะมันทุกข์จริงๆ ที่นี้เสร็จแล้วเค้า
ก็ไปรู้ว่าสัตว์ที่มาตกนรกเนี่ยทำบาปอะไร พอเค้ารู้แล้วว่าทำ
บาปอย่างนี้มาตกนรก พอเค้ากลับมาแล้วที่นี้เค้าก็กลัวบาป เค้า

ไม่ทำบาป ที่นี้คนที่ไปเห็นเทวดา เห็นวิมานสมบัติของเทวดา
แล้ว อยากเป็นเทวดา อยากได้สมบัติของเทวดา กลับมาแล้วก็
ทำบุญ นี่คือผลที่จะพึงได้

เพราะฉะนั้นอันนี้เป็นอุบายสอนคนให้รู้จักศีล รู้จักธรรม ให้
รู้จักทำบุญสุนทาน อย่างอาตมามาเทศน์ให้ท่านทั้งหลายฟังนี้
ว่าทำสมาธิแล้วจิตเป็นอย่างนั้นๆ อาตมาก็ไม่สามารถที่จะเอา
จิตของอาตมาออกไปให้ญาติโยมดูได้ และบางครั้งญาติโยม
บางคนก็อาจจะไม่เคยผ่านความเป็นสมาธิมา เราก็ได้ยิน ได้ฟัง
แต่เสียงพูด ก็ได้แต่ใตศศึกษา แต่ทัศนศึกษานี้เรายังไม่ได้เพราะ
เรายังไม่ได้เป็นสมาธิ เพราะฉะนั้นการปฏิบัติธรรมเนี่ยหรือการ
สอนธรรมเนี่ยแล้วแต่อุบาย การทำให้คนไปดูนรกดูสวรรค์ได้นี้
ขอยืนยันว่าเป็นของดี ใครสามารถที่จะทำได้เชิญเถอะ บางที
อาจจะทำให้พวกเด็กๆได้เชื่อว่านรกสวรรค์มีบ้าง คนทุกวันนี้
ส่วนมากไม่เชื่อว่านรกมี สวรรค์มี เพราะฉะนั้นถ้าใครหยิบเอา
นรกมาตีแผ่ให้เค้าดูได้ เชิญเลย จะเป็นประโยชน์แก่สังคมไม่
น้อยทีเดียว

สำหรับการกล่าวธรรมะพอเป็นเครื่องประดับสติปัญญาของ
บรรดาท่านผู้ฟัง ก็เห็นว่าพอสมควรแก่กาลเวลา การพูดมากก็
โกหกมาก การพูดมากก็ผิดพลาดมาก ดังนั้นอะไรที่มีความ
ผิดพลาดหรือขาดตกบกพร่อง อาตมาก็ถือโอกาสนี้ขออภัยท่าน
ผู้ฟังด้วย ถ้าหากว่าสิ่งใดพอที่จะเป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติก็
ให้น้อมไปพิจารณา แล้วก็พยายามพากเพียรปฏิบัติตาม
บางทีก็จะเกิดผลแก่ผู้ปฏิบัติบ้างตามสมควร

ในท้ายที่สุดนี้ด้วยอำนาจแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย คุณบิดา
มารดา ครูบาอาจารย์จงช่วยเป็นสื่อดลบันดาลจิตใจของท่าน
ให้ดำเนินเข้าไปสู่ความตั้งมั่นเป็นสมาธิ มีสติปัญญารู้แจ้งเห็น
จริงในสภาวะธรรมตามความเป็นจริง สามารถที่จะละกิเลสอัน
เป็นสิ่งที่ เป็นข้าศึกบกวนความสุขภายในจิตใจ ให้จิตใจมี
ความสงบสว่าง และบรรลุผลสำเร็จคือมรรคผลนิพพานโดยทั่ว
กันทุกท่านเทอญ

ที่มา: <https://youtu.be/2Qp8fQ47dvk>